

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Ontwerp 1e Wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022	TELEFOONNUMMER	+31652769461
DATUM	13-07-2023	E-MAILADRES	dinie.van.vorst@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1016476851-517	DOMEIN/OPGAVE	SLO
VAN	Dinie van Voorst	TEAM	SRO
		PORTEFEUILLEHOUDER	Van Essen

BIJLAGEN Ontwerp 1^e Wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022, inclusief de lijst van wijzigingen, kaarten, tekst bekendmaking terinzagelegging

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Op [1 januari 2024](#) treedt de Omgevingswet en daarmee ook de Omgevingsverordening 2022 in werking. De Omgevingsverordening is op [30 maart 2022](#) door uw Staten vastgesteld en heeft op een aantal punten herziening en actualisatie. Op 4 juli hebben wij het ontwerp 1^e Wijziging Omgevingsverordening 2022 vastgesteld. Deze treft u aan in de bijlage. In het ontwerp 1^e Wijziging Omgevingsverordening zijn voor een aantal onderwerpen inhoudelijke wijzigingen opgenomen, zoals voor natuur, energie, landbouw, mobiliteit en wonen en werken. Daarnaast gaat het vooral om veel technische, tekstuele en verduidelijkende wijzigingen. Het ontwerp 1^e Wijziging Omgevingsverordening 2022 ligt van dinsdag 22 augustus tot en met maandag 2 oktober ter inzage. In deze periode kan iedereen zienswijzen indienen op de ontwerp wijzigingen. Op 6 september organiseert de provincie een informatieavond en op 21 september is er een hoorzitting voor mensen die hun zienswijzen alleen mondeling indienen. Daarna stellen wij een concept Nota van beantwoording op. De ingediende zienswijzen en de concept Nota van beantwoording kunt u betrekken bij uw besluitvorming begin 2024. De inwerkingtreding van het ontwerp 1^e Wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 is voorzien op 1 maart 2024, met uitzondering van de wijziging van de vrijstellingslijst “vergunningplicht andere soorten” (bijlage X), waarvan de inwerkingtreding is voorzien op 1 september 2024.

Inleiding:

Op [1 januari 2024](#) treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingsverordening, zoals op [30 maart 2022](#) door uw Staten vastgesteld, wordt eind 2023 in het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) gepubliceerd, zodat deze ook op 1 januari 2024 in werking kan treden. Onder de systematiek van de Omgevingswet wordt geen geheel nieuwe Omgevingsverordening meer opgesteld, maar worden onderdelen van de verordening gewijzigd. De terinzagelegging en besluitvorming gaan alleen over de te wijzigen onderdelen van de Omgevingsverordening. Bij vaststelling van de Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening ([10 maart 2021](#)) hebben uw Staten besloten om de Omgevingsverordening jaarlijks te herzien. Hiermee blijft de Omgevingsverordening actueel.

In het ontwerp 1^e Wijziging Omgevingsverordening zijn vooral veel technische, tekstuele en verduidelijkende wijzigingen opgenomen. Regels zijn verduidelijkt en aangevuld, maar inhoudelijk niet veranderd. Ook de toelichtingen op de regels zijn verduidelijkt en aangevuld. De werkingsgebieden (de locaties waarvoor de regel geldt) zijn waar nodig geactualiseerd en aangepast. Daarnaast zijn voor een aantal onderwerpen inhoudelijke wijzigingen opgenomen. De (inhoudelijke) wijzigingen worden hieronder kort toegelicht.

Hoofdstuk 2 Watersysteem

De ontwerp wijzigingen bevatten geen inhoudelijke wijzigingen. In de paragrafen 2.3.2. (activiteiten met woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats) en 2.3.3 (activiteiten dempen van oppervlakte-waterlichaam) zijn (beoordelings)regels opgenomen om duidelijker te maken dat een aanvraag om een omgevingsvergunning bij deze activiteiten alleen wordt verleend voor zover het oogmerk van deze paragrafen (behoud van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden) niet onaanvaardbaar wordt geschaad. Dat het toetsingskader dwingend en beperkend van aard is, staat nu slechts in de toelichting. Verder is gebleken dat een aantal werkingsgebieden (o.a. zwemwateren) te ruim zijn ingetekend. Dit is gecorrigeerd.

Hoofdstuk 3 Ondergrond en bodem

De ontwerp wijzigingen bevatten voornamelijk tekstuele en technische wijzigingen. Boringsvrije zones zijn voor zover nodig geactualiseerd en er is een vrijstelling voor kleine propaangastanks bij particuliere woningen opgenomen. Deze tanks vormen geen noemenswaardig risico voor het grondwater. Ook zijn meet- en registratieplichten en indieningsvereisten toegevoegd. De toelichting op hoofdstuk 3 is geactualiseerd en aangevuld.

Hoofdstuk 4 Bereikbaarheid en mobiliteit

De mobiliteitstoets is aangepast naar aanleiding van [Motie 62](#). De mobiliteitstoets is gewijzigd in een mobiliteitsonderzoek, om ook meer duiding te geven aan de rol die dit onderzoek heeft. Daarbij zijn in bijlage XIV enkele toevoegingen gedaan om een ruimer scala aan maatregelen mee te nemen in de analyse, zoals maatregelen op het gebied van duurzame mobiliteit (o.a. een lagere parkeernorm en deelmobiliteit). Hierdoor is de afwegingsruimte ruimer geworden. Wij beschouwen hiermee de motie als afgedaan. Het werkingsgebied bij lokaal spoor is verkleind. Uit onderzoek is gebleken dat de contour voor de trambaan verkleind kan worden en daarmee worden onnodige vergunningsaanvragen voorkomen. De ontwerp wijzigingen bevatten verder voornamelijk tekstuele en technische wijzigingen. Ook zijn de werkingsgebieden geactualiseerd.

Hoofdstuk 5 Energie

De ontwerp wijzigingen voorzien in een zogenaamde energietoets in de vorm van een instructieregel aan gemeenten. Hiermee is Utrecht de eerste provincie die een dergelijke toets opneemt. De ontwerp wijzigingen voorzien in een zogenaamde energietoets in de vorm van een instructieregel aan gemeenten. Hiermee is Utrecht de eerste provincie die een dergelijke toets opneemt. De gedachte hierachter is dat er bij nieuwe initiatieven op gemeentelijk niveau rekening wordt gehouden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur (om daarmee netcongestie zoveel als mogelijk is te voorkomen), voor zover de nieuwe functies tot overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden.

Hoofdstuk 6 Natuur

De ontwerp wijzigingen hebben betrekking op de instructieregels natuurnetwerk Nederland (meerwaardebenadering). De aanpassing van de NNN-regels betreft de laatste stap in de uitvoering van de [Motie 30 Meerwaarde evalueren](#) (zie [statenbrief](#)), te weten: de juridische uitwerking van de voorstellen uit de verkenning. We beschouwen hiermee de motie dan ook als afgedaan. De regel is opnieuw geformuleerd waardoor de leesbaarheid verbeterd is en het 'nee tenzij' principe als uitgangspunt sterker is verankerd. Bovendien is de regel van de meerwaardebenadering zo aangepast dat het natuurbelang expliciet onderdeel uitmaakt van de regel. Het beperken van de aantasting is uitgeschreven en geconcretiseerd. Daarnaast is de toelichting aangepast en is in de bijlage m.b.t. de omvang van de oppervlaktecompensatie (bijlage XII) de toelichtende tekst aangepast. Tot slot is de bijlage XI Wezenlijke kenmerken en waarden vervangen door een nieuwe bijlage waarin de wezenlijke kenmerken en waarden verder uitgewerkt zijn. Wij hechten er net als u aan dat deze zo snel mogelijk, en in

samenhang met de regels in de Omgevingsverordening worden vastgelegd en nemen deze dus mee in de 1^e wijziging. Verder zijn er kleine technische wijzigingen aan de werkingsgebieden NNN en Groene contour doorgevoerd en is het werkingsgebied voor weidevogelkerngebieden, op basis van de monitoring van 2021, aangepast.

De instructieregel m.b.t. de bescherming van waardevolle houtopstanden en oude bosgroeiplaatsen is toegevoegd. Deze is gebaseerd op het door PS vastgestelde [Strategisch bosbeleid](#) (11 mei 2022). Hiermee is de bescherming van de oude bosgroeiplaatsen ook via het ruimtelijke spoor geregeld.

Verder zijn de regels voor flora- en fauna activiteiten deels gewijzigd en aangevuld. Een van de wijzigingen is dat vanwege de negatieve populatietrend en de ongunstige staat van instandhouding de soorten konijn, haas, en de kleine marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn) van de vrijstellingslijst “vergunningplicht andere soorten” worden gehaald. Op grond van artikel 3.57 Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL) is de provincie verplicht om deze soorten van de vrijstellingslijst te halen. Voor het schaden van deze soorten en hun leefgebied geldt dan weer de vergunningplicht. Om initiatiefnemers voldoende tijd te geven om zich voor te bereiden op deze wijziging wordt voorgesteld deze wijziging in werking te laten treden op 1 september 2024 in plaats van 1 maart 2024. Daarmee hebben initiatiefnemers voldoende tijd om aan de aanvullende onderzoeksverplichting en eventuele vergunningplicht te voldoen. Projecten die na 1 september 2024 worden aangevraagd zullen de vijf soorten mee moeten nemen in hun onderzoeken en in een eventuele vergunningaanvraag. Lopende projecten voor woningbouw, energievoorzieningen en bereikbaarheid kunnen vertraging oplopen in het geval dat er een aanvullende vergunningsaanvraag moet worden ingediend. Overgangsrecht voor lopende projecten is juridisch gezien te risicovol, want er valt geen deugdelijke ecologische en juridische onderbouwing te geven.

Hoofdstuk 7 Cultuurhistorie en landschap

De ontwerp wijzigingen bevatten tekstuele en technische wijzigingen in met name de toelichting en werkingsgebieden, maar ook enkele inhoudelijke aanpassingen in de regels. Voor het UNESCO werelderfgoed Hollandse Waterlinies is de begrenzing van het Werelderfgoed gecorrigeerd (Rijksmonumenten bij Utrecht erin) en wordt in de toelichting verwezen naar het [Afwegingskader energietransitie Hollandse Waterlinies](#) met de bijbehorende leeswijzer. Bij UNESCO werelderfgoed Neder-Germaanse Limes is het werkingsgebied voor de bufferzone aangepast zodat deze geen archeologische rijksmonumenten van de Limes omvat (hier stelt het Rijk al regels voor). Voorts is het werkingsgebied van de bufferzone bij Hoge Woerd Utrecht gecorrigeerd zodat deze overeenkomt met hoe het Werelderfgoed uiteindelijk is ingeschreven; om diezelfde reden is voor het deel van de ingeschreven kernzone bij Hoge Woerd dat géén archeologisch rijksmonument is, een instructieregel met bijbehorend werkingsgebied opgesteld. Het betreffen dus wijzigingen die feitelijk al gerealiseerd zijn, maar nog wel verankerd moeten worden in de Omgevingsverordening. De leidraad ‘Behoud door ontwikkeling op historische buitenplaatsen’ van december 2022 is Omgevingswet proof gemaakt, maar is inhoudelijk niet gewijzigd. In de toelichting van artikel 7.9 is aangegeven dat voor de trage paden (historische kerk- en jaagpaden) een handreiking wordt ontwikkeld en dat deze te vinden zijn in de Cultuurhistorische Atlas ([CHAT](#)).

Verder is het artikel over borden ter openbaring van gedachten en gevoelens in bijlage Bijlage XVIII aangepast. Dergelijke borden en vlaggen zijn toegestaan volgens artikel 7 van de Grondwet, maar dit mag niet op iedere willekeurige locatie in de openbare ruimte. Het artikel is nu ook van toepassing op spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten, net als de overige bepalingen in bijlage XVIII (Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten).

Hoofdstuk 8 Landbouw

In het ontwerp wordt meer ruimte geboden voor het ontwikkelen van nevenfuncties bij agrarische bedrijven. Dit biedt mogelijkheden voor nieuwere verdienmodellen en draagt daarmee bij aan de landbouwtransitie. Momenteel speelt er veel in het landelijk gebied en specifiek voor de agrariërs. Agrariërs moeten met de vigerende maatschappelijke opgaven een economisch rendabele bedrijfsvoering behouden. Dit vraagt soms een andere manier van bedrijfsvoering of de kans wordt aangegrepen voor het ontwikkelen van nevenfuncties. Om agrariërs te ondersteunen wil de provincie daarom ruimte bieden in het ontwikkelen van nevenfuncties die passen binnen de gebiedsgerichte ontwikkelingen of als recreatiemogelijkheid dienen bij woonwijken. Ook wordt in het ontwerp de definitie grondgebonden landbouw aangepast. De begripsbepaling biedt nu ook ruimte aan een andere uitleg dan bedoeld. 2,5 GVE/ha wordt als enige invulling van grondgebondenheid in ieder geval al sinds de [Provinciale Ruimtelijke Verordening](#) provincie Utrecht standaard gebruikt. In de toepassing van het begrip grondgebonden landbouw verandert er dus niets. Omdat een andere onderbouwing van de grondgebondenheid voornamelijk niet wenselijk is, is er voor gekozen de “2,5 GVE of minder” expliciet in de begripsbepaling op te

nemen. Landelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld het in voorbereiding zijnde Landbouwakkoord, kunnen ertoe leiden dat de norm in de toekomst naar beneden wordt bijgesteld.

Hoofdstuk 9 Wonen, werken, recreëren

De regels ten aanzien van verstedelijking in het landelijk gebied zijn uitgebreid om meer ruimte te bieden voor de realisatie van tijdelijke locaties met flexwoningen. Het gaat hierbij om twee nieuwe artikelen. Een nieuw artikel dat flexwoningen (vooruitlopend op permanente woningbouw) toestaat op in het provinciaal programma Wonen en werken opgenomen uitbreidingslocaties. Het aantal flexwoningen is gemaximeerd op het aantal permanente woningen dat in het PPWW is geprogrammeerd. Tot 200 flexwoningen zijn deze locaties vrijgesteld van de anders verplichte investeringen in lokaal en regionaal groen (Groen Groeit Mee). Die worden doorgeschoven naar de opvolgende ontwikkeling van permanente woningbouw. Daarnaast is een nieuw artikel opgenomen dat onder voorwaarden per kern één tijdelijke locatie met max 50 flexwoningen mogelijk maakt direct aansluitend aan het stedelijk gebied, mits de tijdelijkheid is geborgd en vastgelegd.

De regels ten aanzien van bedrijventerreinen zijn aangepast. Naast regionale uitgifte strategieën (van provincie en gemeenten samen) zijn voor zover mogelijk regels opgenomen m.b.t. (her)nieuw(de) bedrijventerreinen die sturen op zorgvuldig, duurzaam ruimtegebruik en soort bedrijvigheid en verplaatsingsmogelijkheden voor bedrijven. Naast een groen-blauwe inrichting op het bedrijventerrein, moet de uitbreiding van een bedrijventerrein zelf landschappelijk worden ingepast.

Het normpercentage betaalbare woningen is 66% geworden i.p.v. 50% en voor sociale huurwoningen is 30% de streefwaarde geworden ([PPWW 2023](#)). In de toelichting zijn de percentages verwijderd en is er een directe verwijzing gemaakt naar het actuele programma ([PPWW 2023](#)), zodat er altijd verwezen wordt naar de actuele streefpercentages. Naar aanleiding van het [PPWW 2023](#) zijn Bijlage XIX Wonen en werken en de kaart aangepast. Ook het begrip 'programma Wonen en werken' is aangepast: er worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma voldoende woningen worden gebouwd in het sociale en -middensegment waarbij wordt uitgegaan van de afspraken uit de regionale woondeals.

In de toelichting bij artikel 9.15 is een verwijzing gemaakt Handreiking Groen Groeit Mee (Handreiking Nieuwe Woongebieden), waarin deze als hulpmiddel voor het invullen van de verplichting uit het artikel wordt gepositioneerd, met handvatten en inspiratie.

Hoofdstuk 10 Uitvoering en procedures

De ontwerp wijziging ziet op het schrappen van afdeling 10.1 Schadevergoeding omdat de regels van die afdeling in een separate Verordening nadeelcompensatie worden opgenomen. De Verordening nadeelcompensatie ziet op alle gevallen van nadeelcompensatie die veroorzaakt wordt door rechtmatig overheids handelen. Schade die veroorzaakt wordt door dieren blijft in hoofdstuk 10 staan. Naar verwachting wordt in september deze verordening aan u ter besluitvorming voorgelegd. De Verordening nadeelcompensatie treedt dan tegelijk met de Omgevingsverordening (maart 2022) en de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking.

Vorbereidingsbesluit en Delegatiebesluit

Bij de Omgevingsverordening horen ook het Vorbereidingsbesluit en Delegatiebesluit. Op [30 maart 2022](#) hebben Provinciale Staten het Vorbereidingsbesluit en het Delegatiebesluit vastgesteld. Met het Vorbereidingsbesluit voorkomt de provincie dat er ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden, omdat bepaalde regels uit de Omgevingsverordening nog geen doorwerking hebben in gemeentelijke omgevingsplannen. Gemeenten hebben tot 2029 overgangsrecht. De voorbeschermingsregels gelden totdat gemeenten de regels hebben verwerkt in hun omgevingsplannen. In het Delegatiebesluit delegeren Provinciale Staten een aantal specifiek genoemde bevoegdheden aan Gedeputeerde Staten (o.g.v. artikel 2.8 Omgevingswet). Het gaat om kleine aanpassingen van de verordening als dat noodzakelijk is. Grotere wijzigingen met impact op beleid en planvorming verlopen via een formeel wijzigingsproces, waarbij de wijzigingen ter inzage worden gelegd en Provinciale Staten een besluit nemen. Zowel het Vorbereidingsbesluit als het Delegatiebesluit worden opgenomen in het statenvoorstel voor de besluitvorming over het ontwerp 1^e Wijziging Omgevingsverordening 2022 die u in het najaar ontvangt.

Communicatie

Om een zo breed mogelijke groep burgers, bedrijven, medeoverheden, maatschappelijke organisaties e.d. te attenderen op de publicatie van de Ontwerp Wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 en de mogelijkheid om de inloopavond te bezoeken en zienswijzen in te dienen, worden de volgende acties ingezet:

- Bekendmakingstekst (Provinciaal Blad en Ter inzage-pagina op de provinciale website);
- Verzoek aan gemeenten en waterschappen om de stukken (bekendmaking en ontwerp) op hun websites te plaatsen;
- Nieuwsberichten op de provinciale website en Twitter, op basis van de bekendmakingstekst;
- Nieuwsberichten op basis van de bekendmakingstekst uitsturen naar lokale media;
- Publicatie op provinciepagina in de huis-aan-huisbladen op 30 augustus.

Daarnaast zullen we specifiek partijen informeren die een Wnb-ontheffing (straks Omgevingsvergunning) hebben en die verplicht zijn om aanvullend onderzoek te doen als gevolg van wijziging van de vrijstellingslijst "uitzondering vergunningplicht overige soorten" (bijlage X).

Vervolgprocedure / voortgang

Bij Memorandum van [6 september 2022](#) is de Commissie Omgevingsvisie geïnformeerd over de gewijzigde planning van de 1^e wijziging van de Omgevingsverordening. Bij Statenbrief van [28 maart 2023](#) zijn uw Staten geïnformeerd over de definitieve planning van de 1^e wijziging van de Omgevingsverordening. De procedure tot en met vaststelling van de 1^e wijziging van de Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 is als volgt:

datum	wie	activiteit
22-8-2023 t/m 2-10-2023	Griffie	start terinzagelegging ontwerp 1e wijziging (6 weken)
30-8-2023	Commissie	Voorliggende Statenbrief ontwerp 1e wijziging
6-9-2023	Commissie	informatieavond
21-9-2023	Commissie	hoorzitting voor mondelinge zienswijzen
2-10-2023	Griffie	einde terinzagelegging ontwerp 1e wijziging
19-12-2023	GS	Statenvoorstel vaststelling 1e wijziging inclusief Nota van Beantwoording
17-1-2024	Commissie	bespreken Statenvoorstel met bijbehorende stukken
7-2-2024	PS	vaststellen Statenvoorstel 1e wijziging inclusief Nota van Beantwoording
1-3-2024		inwerkingtreding 1e wijziging Omgevingsverordening

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen